

F O A I E

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 19.

Duminescá 11. Maii.

1841.

ZIDIREA OMŢĂLŢI.

(О повесте поетикъ)

Дѣпъ асемънареа пемъриторилор дѣмнезеи алкѣтѣи Прометеѣ довъ кѣпѣрѣ дѣн лѣт: фѣптѣрѣ прекѣт дѣдрѣспеде дѣтокма шѣ фѣрѣмоасе. Кѣ комплѣчѣреа зѣвѣи зидиторѣ прѣвѣ ел ла фѣптѣрѣле сале, — шѣ де тодѣ зеи с'а рѣгат, ка кѣ дарѣрѣле сале сѣ ле дѣподовѣскѣ; — дѣдатъ ачѣ аѣ фост пемъритоареле дѣхѣрѣ, мѣрѣндѣсе де осевѣтеле фѣптѣрѣ — а дѣмнезеескѣлѣи Тѣтан.

Сѣѣ дѣподовѣим фѣешкаре кѣ дарѣл сѣѣ! — зѣсѣ жое — шѣ атѣнсѣ кѣ пѣтѣрѣника са дреантѣ пентѣл кѣпѣлѣи, се рѣдикѣ пентѣл сѣѣ тѣжна лѣи шѣ вѣацѣ а сѣврат дѣчет шѣ пемѣндѣте прѣн вѣеле лѣи. Вѣнереа кѣ о дѣлче зѣмѣре а прѣвѣт ла вѣедѣиторѣл омѣ, шѣ чеа дѣн лѣзѣнтрѣ де жое датѣ, аскѣпсѣ вѣацѣ а дѣченѣт а стрѣлѣчѣ дѣ окѣ, дѣ розеле обрѣзѣлѣи, пе дѣлалта фѣрѣнте шѣ се дѣмѣлѣдѣи прѣн мѣшкареа мѣдѣлѣрилор.

„Io iam dat simţire!“ стрѣгѣ кѣ версѣ трѣвѣфѣторѣ зѣжна фѣрѣмседелор. —

Мѣнерва сѣрѣтѣ фѣрѣнтеа омѣлѣи, — ю кѣ скѣнтее дѣн дѣмнезеире: кѣ дѣцелепѣизне 'лам дѣрѣит' — а зѣсѣ кѣ о лѣниѣ

маѣестатикѣ. Фѣрѣнтеа омѣлѣи а фѣкѣт крѣде де а кѣцетелор: дѣдатѣ прѣвѣ кѣ окѣ маѣ влѣкѣнѣи шѣ маѣ фѣрѣмошѣи, — шѣ кѣ амѣрѣре яѣф арѣнкат дѣмѣрѣдѣир ла чеата зеилор, че дѣл дѣкѣнѣдѣира.

Меркѣрѣе кѣ вѣстопѣл а атѣнсѣ вѣзеле омѣлѣи кѣцетѣторѣз, — чѣне сѣнт ю? — стрѣгѣ дѣдатѣ омѣл, — чѣне ам фост? де зѣнде сѣнт?

Аполло кѣ лѣра (алѣѣта) са дѣл дѣрѣи; мѣзеле сѣлѣтѣнд се адѣнарѣ дѣмѣрѣдѣирѣи; а атѣнсѣ кѣ деѣтеле сале коарделе дѣсѣфлатѣл омѣ; шѣ кѣ дѣлче армонѣе а кѣлѣтатпаѣѣереа са — о повесте фѣрѣмоасѣ.

Пѣшѣ амѣ шѣ Amor дѣпѣнте. Мѣкѣл зеѣ яѣф атѣнсѣ пе дѣнѣшѣ кѣ фѣкѣла са: шѣ дѣдатѣ сѣмѣдѣирѣ о дѣлалтѣ фѣрѣчѣре а кѣратѣлѣи Amor.

Флора зѣмѣндѣ шѣ аѣ пѣртат окѣ дѣмѣрѣдѣир. Еѣ сѣнт фѣрѣчѣдѣи — зѣсе — шѣ а дат сѣмѣѣ кѣ канѣл. Дѣдатѣ кѣ мѣи де флорѣ с'а дѣверѣкат фаѣца пѣтѣлѣтѣлѣи. Дѣсе тѣлпѣне де трѣндафѣрѣи аѣ рѣсѣрѣт, шѣ яѣф дѣмѣрѣдѣират пе фѣрѣчѣдѣи иѣвѣиторѣи, аскѣнѣжѣндѣи дѣла вѣдерѣл зеилор.

Черес дѣнтрѣ вѣнекѣвѣлѣтаре а сѣменат сѣмѣнѣеле сале; ка зѣделе мѣрѣи се легѣна холделе дѣмѣрѣдѣирѣл тѣлпѣнелор де трѣндафѣрѣи, — шѣ плекѣдѣи де поварѣ ра-

мѣри а арборілор кѣ фръмоасе фръпѣри
дѣвѣа не ом.

Вѣлкапѣ фокѣ 'ліаѣ дѣрѣит ші мѣ-
естріа са.

„Тѣ вѣацѣ ле дѣрѣшѣ — зѣсе жѣпа
кѣтрѣ жое — „ю о воѣс дѣмѣлѣо,“ —
ші де атѣпчѣ пѣмеск зей не дѣвѣа Лѣ-
чина.

Марс вѣрватѣлѣ арме ші дѣрепѣлѣ-
лѣ а дат.

Нѣчѣ зѣл дѣн зей а фост, каре, че дѣ-
сѣшѣ а авѣт, съ нѣ фѣе дат отѣлѣ. — Про-
метеѣ фервѣнте мѣлѣтѣмѣтѣ 'ліаѣ зѣс; ші
еѣ се дѣлѣцарѣ ла Олімп, вомпѣлѣкѣп-
дѣшѣ а лѣса не пѣтѣлѣт оаменѣ ферѣчѣдѣ —
зѣ цѣпѣ маѣ асемѣнеа лор.

О зѣпѣ нѣ а фост де фадѣ! ші дѣла
ачеѣа нѣчѣ зѣ дар нѣ авѣ дѣкѣ оаменѣ чѣѣ
поѣ; дѣчѣ Прометеѣ — кѣпрѣнс де грѣжеа
дѣплѣнеѣ сѣвѣршѣрѣ а оаменѣлор сѣѣ — дѣ
кодѣлѣ а тот повѣдѣвѣтоареѣ сорѣдѣ с'а по-
горѣт ші с'а рѣгат де зѣпа домѣноаре
съ рѣвѣрсе ші еа дѣн дарѣрѣле сале
песте оаменѣ чѣѣ поѣ пѣптрѣ а лор фѣрѣ-
чѣре. — А зѣмѣвѣт векеа ші страшнѣка зѣ-
пѣ — ші 'се фѣе' — зѣс кѣ серѣозѣтате, —
„ю кѣ маѣ мѣлте ѣ воѣ дѣрѣѣ не еѣ, дѣкѣт
чѣѣлалѣдѣ зей; кѣ треѣ дарѣрѣ.“

Прометеѣ мѣлѣтѣмѣ зѣпѣѣ дѣфрѣко-
шатѣ фѣгѣдѣвѣнѣа. „Нѣ мѣлѣтѣмѣ — рѣспѣн-
сѣ еа — „пѣпѣ нѣ вѣѣ кѣпоаѣце дарѣрѣле
мѣле; алѣфѣлѣѣ сѣлѣт ачѣстѣа ші кѣ тотѣл
осѣвѣте де дарѣрѣле чѣлоралалѣдѣ зей. „Зей
нѣмѣк алѣа дѣрѣрѣ дѣкѣт пѣта вѣне“ — а
зѣс Прометеѣ —; „пѣтѣшѣдѣѣ, пѣтернѣкѣ
зѣпѣ! ші тѣ а тале дарѣрѣ.“

Зей оаменѣлор тѣѣ вѣацѣ зейаскѣ 'ліаѣ
дѣрѣит; ші о вѣчнѣкѣ пѣтѣре трѣпѣлѣѣ ѣе
прав; ю ле даѣ лор сомѣ. О парте а зѣ-

лѣѣ се фѣе дѣрѣмѣнд пѣтереа лор; кѣ сѣмѣдѣ-
рѣле аморѣдѣте съ закѣ, съ нѣ вадѣ разѣле
соарѣлѣѣ; ка зѣп кѣп де лѣт съ закѣ фѣрѣ
мѣшкарѣ; вѣада атѣпчѣ пѣта дѣн нѣмѣтѣ съ
фѣе аскѣпѣсѣ.

„О дѣпрозѣтоаре! стрѣгѣ! Прометеѣ
дѣспѣдѣждѣвѣт — тѣ вѣрѣѣ а стрѣка, че зей
аѣ дат? — О ласѣ зѣпѣ, — серѣгѣ Проме-
метеѣ — съ трѣѣаскѣ отѣл, съ поатѣ
прѣвѣ ла соаре, се сѣмѣтѣ тотѣдѣаѣна пѣтерѣ-
ле сале!“

А сѣврѣкс соартеа. „Ю ѣвѣсѣк не оа-
менѣ“ — грѣѣ кѣ вѣлѣндѣдѣѣ — дѣпсѣ то-
тѣшѣ дѣла тѣне атѣрпѣ а прѣмѣ саѣ нѣ да-
рѣрѣле мѣле.“

„Ал доѣлѣ дар, зѣпѣ?“

Зей дѣрѣрѣ отѣлѣѣ сѣпѣтѣеа зейрѣѣ —
кѣцѣтарѣеа — ю о парте а ачѣстѣѣ пѣтерѣѣ
воѣс се о стрѣк, — ю дѣрѣвѣсѣк лор вѣтарѣе;
— каре кѣ зѣп сѣвѣдѣре ші вѣшор вѣл се
акопере чѣлѣ трѣкѣтѣ; пѣта авѣа, копѣѣсе
ка зѣвѣра съ лѣсе парѣ лор форта трѣкѣ-
тѣлѣѣ.“

„О зѣпѣ! — аѣ нѣ токѣта тѣ аѣ зѣс,
кѣ ѣвѣщѣѣ не оаменѣ? — трѣмѣр де ал
трѣѣлеа дар!“

Зей дѣрѣрѣрѣ отѣлѣѣ вѣацѣ. Фѣе, вѣ-
кѣрѣсе де вѣацѣ, — дѣпсѣ пѣта пѣл ла зѣп
тѣмп, — апоѣ тоартеа ал трѣѣлеа дар сѣѣ
лѣпсаскѣ де вѣацѣ: трѣпѣл, каре 'лаѣ зѣ-
дѣт, сѣ-се дѣптоаркѣ ѣарѣ дѣн прав, сѣ трѣ-
акѣ помѣнѣреа отѣлѣѣ, ші дѣхѣл чѣресѣ.
каре 'ла дѣпсѣфлѣдѣт сѣ своаре дѣпапоѣ ла
Олімп.“

Прометеѣ а трѣмѣрат. — „Дѣла тѣ-
не атѣрпѣ — грѣѣ Зѣпа маѣ дѣпѣомѣо, а
нѣ прѣмѣ дарѣрѣле мѣле; вадѣ апоѣ отѣл,
кѣт ва пѣтѣ фѣѣ фѣрѣчѣт фѣрѣ ачѣстѣеа.
„Дѣпсѣ де вѣѣ авѣ лѣпсѣ де еле. — роа-

гъте пѣта, соартеа дп тот тѣмъ е въ-
нѣ, шѣ еа перѣгатъ дппарте челеа маї
вѣне дарѣри.

Прометеѣ съпѣрат пѣрѣси кодрѣл
зѣнеї шѣ не гѣндѣри се дптоарсе ла оа-
менї сеї.

Дпсе че прѣвелѣще се арѣтѣ околор
лѣї! съв о тѣлпѣнѣ de trandafirї шедѣ
вѣрватѣл, departe de дѣнсѣл мѣіереа. —
Скѣдѣреа пѣтерії чеї дѣмнезеенѣї ера зѣ-
грѣвѣтѣ не остепѣта шѣ дѣрероаса лор
фацѣ; а скѣзѣт пѣтереа трѣпѣлѣї de лѣт
съвт дѣхѣл вѣенѣї чеї дѣмнезеенѣї; се лѣ-
пта дпкѣ кѣ рѣвдаре остепѣт ѣн трѣп кѣ
пѣрѣрѣ вѣгороаса пѣтере а дѣхѣлѣї череск.
Офѣтрї съвѣра дпн пѣкѣжителе лор пепѣтрї,
— шѣ ащептѣнд ащепта мѣнѣтѣл, дп ка-
ре чел слѣвѣт de остепеле трѣп поѣв пѣ-
терії кѣпѣтѣнд, кѣ съфлетѣл дптрѣ ѣна съ
поатѣ фолосї десѣфѣтрїле вѣенѣї. — Дп-
фрїкошатѣ оре. Ореле деснежѣвѣреї дп-
превпате кѣ фїорораселе сѣмдїрї а амордїреї.

О дѣмнезеїлор! — стрїгѣ кѣ съспїн
de гроазѣ Прометеѣ — кѣ тѣлпїле тїнсе
кѣтрѣ кодрѣл Соартеї. — Іатѣ ѣн прѣпк
тѣндѣрѣ ла фацѣ, дпкѣпѣнат кѣ так а съв-
рат прїп сенїпѣл етхер (въздѣх) дпкоаче,
о фѣклїе стѣпсѣ дп цїос плекатѣ авѣнд
а тѣпѣ; — ѣн спѣтѣлпѣтѣторїѣ дпапте-
сенпѣ а нїмїчїреї дп окїї зеїлор. Тот маї
апроапе съвѣра de оаменї дппрецїѣрѣл лор,
кѣ арїпїле сале челѣ de лїліак, — не дп-
чет тот маї дпцїос се плекѣ кѣтрѣ пепт
капѣл омѣлѣї; пѣта декѣт їсе остепѣрѣ
дп прївїре окїї: шѣ фѣрѣ вестѣ с'ѣѣ дпкїс.

Атѣндой кѣзѣрѣ не пажїще шѣ о лї-
пѣ odїхпѣ а щерс de тот сенпеле вѣенѣї
депе образѣл лор, шѣ дпн слѣвїтеле тѣ-
дѣлѣрї пѣта кѣт съфла. Еї дѣрпѣ, —

амордеала чѣ гѣреа а трекут, дппревпѣ
кѣ сѣмдїреа чеа вїе а вїенѣї, — пѣтере
поѣв се рѣвѣрсѣ пепцїѣт прїп вїне; деце-
птареа фѣ а репїтелор пѣтерії дпвеселї-
тоаре; шѣ тѣлцѣтї омѣл дѣмнезеїлор пеп-
трѣ сомпѣл чел дѣлче. —

Акѣт ера ферїчїт омѣл; тѣлѣтѣ вре-
ме а фост ферїчїт, — шѣ Прометеѣ пѣ
поѣтеа челелалте дарѣри а зѣнеї. — Мѣ-
їереа пѣскѣ; вѣселїї прѣпчї се жѣка пїп-
тре флорї дппрецїѣрѣл лор, — шѣ дп-
тѣлцїрѣ ферїчїреа лор. — Веселї се ашѣ-
за кѣте одатѣ съв лѣгошѣл de trandafirї,
ре'пїнд цїеншї дп адѣчереа амїнте кїаре-
ле дптѣмплѣрї а трекутѣлѣї, — дпдестѣ-
лїцї трекунд дела ачелеа ла челеа de фа-
цѣ. Фрѣдѣзїтеа нїмїї лор тот дптїнс
крещеа, шѣ ачееа съ тѣлцѣ дпн дѣлчеа а-
дѣчере амїнте а времїлор трѣте дп десѣфѣ-
таре. — Чел дптѣїѣ пѣскѣт а маїчеї се
фѣкѣ жѣне, — аморѣл дп враделе сорѣса
дп повѣзѣї, — шѣ Прометеѣ дпсѣшї въ-
зѣ ачї сенпеле знеї ферѣпте їѣвїрї, каре
дп вїоїчїзне дпкїпѣїа челе дпнтѣїѣ сѣм-
дїрї ферїчїтоаре а оаменїлор, — дпсе їѣ-
вїре ка ачѣаста пѣ а маї възѣт дп оаменїї
чеї дпн тѣїѣ. Фокѣл нїмїї лор с'а стѣп-
пѣрат, — пѣтереа жѣпїеї с'а вѣещенїт,
— шѣ ївїндѣсе а треїа генерацие, а пѣте-
рїї фокѣлѣї тїпеределор шѣ а вїоїчїзнеї пѣ-
та поменїреа о маї авеа. —

Посоморїцїї шедѣа протопѣрїндїї цѣ-
пѣлѣї омепеск демѣлте орї лѣпгѣ оамлѣтѣ.
Кѣ пїсѣвїторї окїї прївеа ла тїперїї dedадї
спре веселїї шѣ ла фете, че се десѣфѣта,
аша ерам шѣ пої одїнїоарѣ' — зїсѣ тѣ-
їереа кѣтрѣ вѣрват —. ох кѣт аѣ трекут а-
челеа тїмпѣрї! кѣт de речї сѣлпт акѣта
сѣмдїрїле поастрѣ! — кѣт с'ѣѣ лѣнцезїт

пентрѣ еї. — Ши аша тоартеа се фѣкѣ дорѣт сѣлршит а вїедїи ши пѣдежда вїр-тѣдїи. — Тїпѣрѣлѣ стѣлпгѣторїѣ де фѣ-клїе дн тоате пѣрцїле їаѣ рѣдїкат оаменїї вїсерїчї. Дн Елєвзїс а фост чеа дїптѣї. Дн сѣїпте таїпїче обїчеїврї пѣрѣлѣїа оа-менїї сѣрѣтїоареа вїедїи дѣмпезеенїї, каре дн пачнїкѣл сѣлп а пѣтѣлпгѣлѣї, ка а Зѣ-пелї Черес сепѣлпцѣ, днмѣгѣреще, — ши дн лѣкашѣрїле черещї адѣче роадѣ. —

(din nemțene)

de **Josif Mány.**

Professor дн Блаж.

РЕЛАЦІЕ

Де стареа днвѣдѣтѣрїлор пѣвлїче
дн Молдова

Не ацѣл схолар ^{1839/1840}.

О поѣ періодѣ сколарѣ сѣѣ адѣоцїт кѣтрѣ ачеле каре пѣтѣрѣт де ла статор-пїчїреа днвѣдѣтѣрїлор пѣвлїче дн лїмба нацїоналѣ. Ачест ан есте ал ХІІ-ле, пѣ-тѣр пѣдїп днсѣтпѣтор дн алѣтѣрареа сарчїнеї марї каре сѣѣ пѣс асѣпра ачестѣї рат врїт ши органїзат де поѣ.

Дн мїжлокѣл зпор асемене днпре-пѣрѣрї, стареа днвѣдѣтѣрїлор пѣвлїче дн Молдова тревѣе сѣ фїе деосѣвїтѣ де аче а скоалелор дїп церїле стрейне каре сѣлпт де векѣрї днфїїпдате, де ши черїрїле ши невоїле челе адевѣрате а пѣвлїкѣлѣї аѣ фост аїче маї марї декѣт аїреѣ; пентрѣ кѣ кѣ тоатѣ лїпса ацїѣторѣрїлор, кѣ каре се днлеснеск ачеле Ашѣлѣтпїте, тревѣе ши аїче днтрѣн тїпп хотѣрѣт а дѣче не тїперїме тот ла ачел резѣтат.

Алте Іпстїтѣтѣрї де днвѣдѣтѣрѣ, ка-ре се вѣкѣрѣ асѣлїї де о репѣтацїе класїкѣ, ши сѣлпт спре лавда гѣверпѣрїлор ши фолосѣл попоарѣлор, аѣ ацїѣнс днтрѣ а-чеаста кѣ днпрезпѣ-лѣкѣрареа зпїї пѣтѣр-таре де вѣрѣвацї днвѣдѣцї.

днтемереа зпелї скоале поѣ дн цѣ-рїле чївїлїзате пѣ днфѣдѣошазѣ вре о таре гревтате, авѣнд днѣтѣлпѣрїле черѣте, кѣнд о колецїе Молдо-Ромѣлпѣ, есте дн-кѣ лїпсїтѣ де асемїне днлеснїрї. Кѣ де ши аре днпїптеа са моделѣрї класїче але алтор статѣрї, кѣ тоате ачеле есте невої-тѣ але реформа дѣпѣ а са тревїпцѣ, а се лѣпта неднчетат кѣ днпїедекѣрї, пре-цїѣдеце днвекїте, каре фїреще чеаркѣ тоа-те днтрепрїндерїле поѣ. Днпѣ тѣлпѣра поастѣрѣ Академїе пѣ сѣѣ сѣїпт де гревтѣ-цїле че аѣ днтїппїнат дн карїера еї, ши тѣлѣлїтѣ фїе протекцїеї Преѣ Днѣл-днатѣлѣї Doin, стрѣлѣчїтѣлѣї фндат-тор ал ачестѣї Іпстїтѣт, кѣ днцѣлпепчїзнеа, ши днгрїжїреа Чїпст. Епїтронїї ши ста-торпїчїа D. D. Професорї, пої ам ацїѣнс ла чел днтѣїз резѣтат днсѣтпѣтор каре есте: пѣвлїкареа кѣрцїлор елементаре дн лїмба нацїоналѣ ши днфортареа професо-рїлор ши а репетїторїлор днптре елевїї а-честѣї ашѣлѣтпїт, ши карїї кѣпрїнд асѣлїї маї тоате катедрїле скоалелор днченѣтїоа-ре ши ачеле а днвѣдѣтѣрїлор маї днпал-те де ла Академїе.

Прїп днтродѣвчереа metodeї чеї зшоа-ре ши лѣтѣрїте ам ацїѣнс а фаче не пѣ-рїпцї сѣ днцѣлпепѣлѣ фолосѣл чел таре де а днчене днвѣдѣтѣрѣ фїлор, дѣпре пїлде-ле цѣрїлор стрейне, дн лїмба маїчеї, спре а фї еа де тїперїме днѣвѣрѣдошазѣ, ка зпа че есте маї днлеснїтїоаре пентрѣ кѣлїгїа-

реа квоциџцелор фолосітоаре; кѣчї дѣвѣдарае лїмвелор векї шї поѣ, че сѣлїт атѣт де дѣавѣдїте шї класїче, тревѣе сѣ фїе ла пої сокотїтѣ ка аџїтѣтоаре пентрѣ дѣформареа шї дѣформѣсеџдарае лїмвекї пѣскѣтоаре пе прїнципїї пемерїте шї пентрѣ дѣжестрареа карїереї тїперїмеї, а кѣрїа талант дѣсѣмнат сеаѣ позїціа соџїалѣ мїнеск о пропѣшїре стрѣлѣчїтѣ.

Кѣ тоате ачесте дѣгрїжїрї пентрѣ кѣлтѣра мїнџеї, ар фї рѣмас остенеала пе'пдепїнїтѣ фѣрѣ кѣлтѣвїреа їнїмїї. Черкареа векѣрїлор шї пїлда де тоате зїлеле доведеск кѣ де шї дѣсѣшїмїле мїнџеї сѣлїт їнстрѣментѣл кѣцетѣреї, фантеле челе вїрѣтоасе депазѣ пѣмаї дїп їнїмѣ. Пе ачест адевѣр се дѣтемеїаѣзѣ леџвїрїме скоалелор, каре џїнтеск а дѣдрепта пе тїперїме де о потрївѣ дѣ калеа пропѣшїрїлор дѣвѣпѣтѣџїгоаре, кѣлївїндѣї мїнџеа шї дѣзѣстрѣндѣї їнїма кѣ дѣвѣџѣтѣрїле сѣїптеї поаѣтре релїгїї, шї кѣ максїмї де морал, дѣсѣфледѣндѣо кѣ сїмџїрї де сѣпѣпере кѣтрѣ леџї, де респект шї де драгосте кѣтрѣ пѣрїндї шї кѣ септементе де кредїнѣѣ кѣтрѣ патрїе шї домнїтор.

Резѣлтатѣрїле мѣлѣѣмїтоаре, че аѣ проџѣс пѣпѣ акѣм дѣвѣџѣтѣра пѣблїкѣ, аѣ спорїт пѣтѣрѣл ачестор ашѣзѣшїпте, шї аѣ адаос ѣрїреа а кѣтѣва алте катедре. Потрївїт планѣлїї де дѣвѣџѣтѣрї, ла дѣчепѣтѣл ачестѣї ап сколастїк саѣ вѣзѣт ашѣзареа ѣнеї скоале ла Бакѣѣ, дѣпѣ каре алте доѣ се дѣфїїнѣаѣзѣ ла Пїатрѣ шї Фѣлїтїченї.

Елевїї класелор фїлософїеї, сѣвѣршїнд дѣвѣџѣтѣрїле лор прегѣтїтоаре, аѣ дѣчепѣт кѣрѣл де фїзїкѣ шї де хемїа елементарѣ шї експерїменталѣ, шї кабїнетѣл де

фїзїкѣ саѣ дѣвѣџѣтрат кѣ о колекџїе де їнстрѣменте пентрѣ фїзїкѣ аѣѣсе де ла Парїс.

О катедрѣ де леџї, дѣптрѣпѣџе пѣтмерошї елевї, карїї се хѣрѣзеск епангелмеї џѣдекѣтореџїї.

Математїка аплїкатѣ шї спецїалѣ, шї а пѣтме Геометрїа шї Архїтектѣра, есте ѣп поѣ рам де дѣвѣџѣтѣрѣ че аре а дѣформа оаменї фолосїторї шї тревїторї ла оѣѣсеаска хотѣрѣтѣрѣ, преѣм шї ла пѣтмероаселе зїдїрї, де подѣрї шї дрѣмѣрї. О кѣлеџере де їнстрѣментѣрї де математїкѣ дѣлеспеск дѣвѣџѣтѣра практикѣ а ачестѣї рам.

Потрївїт скопѣлїї дѣвѣџѣтѣрїлор а џа тїперїмеї, маї алес ачеї педѣпѣтѣрїте, о креџѣере професїоналѣ, шї а о дѣжестра кѣ квоциџнѣе посїтїве, ка прїп ачeastа сѣ се дѣппарте талантѣрїле шї пѣтерїле сале дѣптре сѣзѣѣва статѣлїї шї практисїреа епангелмїлор фолосїтоаре, каре пѣпѣ акѣтма дѣ кїп пеаџѣнѣгѣтор се плїнеск де стрїнїї, кѣтрѣ дѣвѣџѣтѣрїле де маї сѣс саѣ маї адаос шї ачеле механїче. Дрепѣтачеа дѣпре пропѣпереа Чїнст. Епїтропїї, Преа Дѣпѣлѣдѣтѣл Дома аѣ вїневоїт а дѣкѣвїїнѣа дѣтемеереа ѣнеї скоале де арте шї местешѣгѣрї, дѣ каре шесе деосевїте ателїе; сѣѣ повѣџѣвїреа меџѣерїлор фаврїкандї, вор ѣрїї ѣп поѣ рам де Індѣстріе наџїоналѣ прїп практисїреа местешѣгѣрїлор шї а лор аплїкаџїе кѣтрѣ агропѣмїе. Зїдїреа касеї хотѣрѣѣте пентрѣ ачeastа скоалѣ саѣ сѣвѣршїт дїп капїталѣл скоалелор, шї сѣ аѣдеапѣтѣ транспортѣл Їнстрѣментелор преѣѣм шї сосїреа меџѣерїлор, спре а сѣ пѣтѣ дѣчепе кѣрѣл ачестеї дѣвѣџѣтѣрї.

О сомѣ апѣалѣ, хотѣрѣндѣсе пентрѣ формареа ѣнеї вїблїотїче, се фак прегѣтїрї,

ка де ла 1 Маї вѣтор ачест ашезѣмѣнтъ съ се дѣшкѣзъ дорѣторѣлор дѣ зѣле шѣ чеасѣрѣ хотѣрѣжте, спре а съ пѣтѣ адѣпа къ кѣноциѣле фолосѣтоаре.

Дѣпъ че саѣ дѣтѣмпѣнат келтѣелѣ ачестор дѣмѣпѣтѣдѣрѣ, каса скоалелор аре дѣпкъ ѣп капѣтал де 340,669, леѣ афарѣ де авереа немѣшкѣтоаре че ѣ се кѣвѣне дѣспре леѣдѣвѣрѣле Реглемеѣтѣлѣѣ Органѣк арт. 419, дѣпсъ дѣптемеереа де ѣп Инстѣтѣт агронѣмѣ шѣ де ѣп ферѣтѣmodel, атѣжт де прѣѣтор пентрѣ спорѣреа агрѣкѣлтѣреѣ, шѣ черѣт де леѣдѣвѣреа ачелѣѣ Реглемеѣнт, ва прѣлежѣ ѣ поѣ келтѣѣалъ сѣмѣцѣтоаре, дѣпсъ фолосѣрѣле че се вор рѣвѣрса дѣп ачел ѣпстѣтѣт асѣпра ратѣлѣѣ де ѣконѣомѣе, вор ковѣршѣ орѣ че жерѣтѣвѣ сар фаче пентрѣ асемеѣе ѣрѣлѣре.

Нѣмѣтѣрѣл елевѣлор, карѣѣ аѣ ѣмѣлат ла скоалеле пѣвлѣче дѣп ачест ап, съ сѣе ла 2837, ачел а елевѣлор, че се дѣп къ келтѣѣала статѣлѣѣ дѣп атѣжѣдоѣ Инстѣтѣтѣрѣ ла 140, афарѣ де 60 клѣрѣчѣ дѣп Семѣнарѣа Beniaminъ.

Инстѣтѣтѣл пентрѣ едѣкаѣа тѣперѣлор фѣте аѣ пѣмѣрат 81 де елѣве, афарѣ де 4 че се дѣп къ келтѣѣала статѣлѣѣ ла ачел Инстѣтѣт шѣ се дѣндепѣлеск дѣп шѣѣпцелѣ орѣдѣвѣте спре а пѣтѣ фѣ дѣмѣвѣцѣтоаре де ла алѣе асемеѣне Инстѣтѣте.

Шапте елевѣ се дѣнделетѣнѣческ ла ѣнѣверсѣтѣцѣле Франѣдеѣ, Герѣманѣеѣ, шѣ а Росѣеѣ дѣп Теолоѣге, Гѣрѣспрѣденѣце, дѣпѣпѣперѣе, Фрѣмоаселе арѣе шѣ дѣп дѣлитѣратѣрѣл. Трѣѣ дѣп ачѣцѣа вор сѣвѣѣршѣ алор дѣмѣвѣцѣтѣрѣ дѣп кѣрѣел апѣлѣѣ, шѣ дѣптерѣжѣндѣсе дѣп патрѣе, вор жерѣтѣѣ дѣп слѣжѣва пѣвлѣкъ шѣѣпцелѣ къ карѣ саѣ дѣпзѣстрат.

дѣп апѣл ачѣста пѣмѣтѣрѣл кѣрѣцѣлор

фолосѣтоаре саѣ адѣѣоѣт прѣп ѣрѣмѣтоареле лѣкрѣрѣ:

1) Манѣал де Исторѣа патѣралъ де Д. Проф. шѣ Доктор Теодор Стаматѣ.

2) Географѣа дѣп доѣ томѣрѣ дѣпъ а лѣѣ Балѣѣ прѣлѣкратѣ де Д. Столп. Проф. Д. Гѣстѣ.

3) Епѣтомѣ де Иконѣомѣа полѣтѣкъ, а лѣѣ Саѣ, Д. Проф. Т. Кодрескѣ.

4) Баланса полѣтѣкъ шѣ статѣстѣкъ а Гловѣлѣѣ спре дѣндепѣлѣнѣреа Атласѣлѣѣ географѣк пѣвлѣкат дѣпѣѣоарѣ дѣп лѣмѣва ромѣѣнеаскѣ.

5) Исторѣа сѣжѣнтѣ пентрѣ тѣперѣмеа Молдо-Ромѣжѣлѣ.

6) Дѣспре дѣндаторѣрѣле омѣлѣѣ де Сѣлво Пелѣко.

7) Икоана лѣѣмеѣ, фѣоае перѣодѣкъ шѣ ѣнѣстрѣкѣтѣвѣ ла карѣ лѣкреазѣ ѣ соѣѣетате де Проф. шѣ де Елевѣ.

8) Граматѣка франѣезѣ дѣспре Ноел шѣ Шаптал пентрѣ ромѣѣнѣ де Т. Кодрескѣ.

Ачѣсте сѣжѣнт рѣзѣлтатѣрѣле прѣнѣцѣпѣлор дѣспре карѣ Чѣпѣст. Епѣтронѣе повѣдѣѣе шѣ дѣпсѣфлѣцазѣ ратѣл де дѣмѣвѣцѣтѣра пѣвлѣкъ. Пѣрѣнѣцѣѣ марторѣ ачѣстор лѣкрѣрѣ, пѣтѣрѣжѣндѣсе де дѣпкредѣре, се ѣкѣрѣ а фаче пѣртанѣѣ фѣѣлор де ачѣсте ѣѣпѣрѣ, дѣпѣтѣнд алор прѣвѣрѣ къ тѣжѣгѣѣре асѣпра ѣѣторѣмеѣ карѣ еѣте клѣронѣомѣа тѣперѣмеѣ менѣтѣ а кѣлѣѣе рѣдѣрѣле шѣ а ѣнѣкѣѣжѣнта дѣпгрѣжѣрѣле Гѣѣверѣлѣѣ дѣпѣлѣнт шѣ пѣрѣнтѣск а Преа дѣпѣлѣцатѣлѣѣ Домѣн шѣ а ашезѣмѣнтѣлор де карѣ се ѣѣжѣртѣѣѣѣе патрѣа поастрѣ.

Ешѣѣ 27 Фѣвр. 1841.

Прѣп Рѣфѣрендарѣл Ага Г. Асакѣ.

К Р Е Т А.

(Kandia kretin).

Къ инсѣла Крета се днече исторія Е-
лінілор; еа къ веакъри тѣлт дпнаинте де Хс
аѣ жъкат роле днсеинате, іар' дела Романі
днкоаче аѣ трекут прин скитъбри фоарте
вѣтриерътоаре. Сѣит Араві дела А. 825 дп-
коаче Крета се пѣреа къ се ridикъ іаръш,
— пе атѣчи пѣтѣра еа пе 197 милъри пѣтр:
апроапе ла 600,000 сѣфлете. Мохамедані
тракта тирънеце пе крецині; еі днсъ дш
лваръ респлата сѣит Нікіфор Фокас, дп
Апѣл 961, пе кѣнд ажвигѣнд инсѣла іаръш
сѣит domnia дппѣратълѣ греко-roman дп
Константинопол, дѣпъ дрептѣл пѣтпѣлѣ
дп ачеле времі, Мохамедані дп Крета фѣ-
серъ сіліці къ фок ші къ савіе, а пріімі
крединѣа крецинеаскъ де рѣтѣл греческ. Маі
тѣрзіѣ еа ажѣнсе сѣит domnia репѣлѣчеі ве-
нециане, внде днкъ нѣ леаѣ фост моале. Ла
1669 дѣпъ о лѣптъ греа ші лѣпгъ инсѣла
ачеаста къзѣ дп тѣнѣле Остапѣлор. дп
ані рескълѣрїі гречѣлор Крета днкъ аѣ дп-
черкат а се траце де сѣит стѣпѣнѣреа тѣр-
чеаскъ; днсъ Тѣрчіі дпгрїжїрѣ а кѣлді
тѣрпѣрї дп капетеле гречѣлор ші еі нѣ ісѣв-
тїрѣ. дп зімеле поастре Крета вені сѣит
окѣртѣїреа лѣі Мехемед Алі. дптр'ачеа
Мѣстафа Паша гѣвернерѣл Егїптеанѣлѣ дп
Крета, дптрепїнсе планѣл, де а къшїга
Крета пентрѣ сїне, спре каре скоп ел дп-
делегѣндѣсе къ дїванѣл дп Константинопол,
дѣпъ че маі дптѣїѣ пе гречїі Крїтенїі па-
тропїндѣї, іар фї трас дп партеа са, маі
пе зртѣ ле дѣдѣ ші арте дп тѣлѣ. А-
стѣлї скїтѣнѣндѣсе дппрецїзѣрїлѣ, Мѣста-
фа Паша се vede дпшелат ші гречїі, де
шї рекѣпоск дрептатеа ші вѣлнѣдеѣа аче-

стѣї вѣрват, тотѣш къѣѣтѣнд маі департе,
фак пазѣрї тѣлте, днкѣт се паре къ кїар
шї дп прївінда Кретеї пѣтерїле Европене
вор фї сілїте а пѣшї ла тїжлок къ deoci-
вїтѣ вѣгаре де сеамѣ. Мехемед Алі вреа
одатѣ а дпкредїнда пе D. Бѣрїнг енглезѣл,
къткъ ел дпн Крета п'аре маі тѣлт де кѣт
400,000 пїастрїї (леї) спанїолѣцї венїт къ-
рат пе ап, дпн каре Мѣстафа Паша траце
а патра парте ка леаѣ а са. дпнаинтеа
револѣцїеї Крета ера дппѣрѣдїтѣ дп доа-
спрезече дїедезѣрї (епїскопѣцї), фїеѣека-
ре къ кѣте вп епїскоп. Маі тѣрзіѣ с'аѣ
афлат къ ачеастѣ хїерархїе вїсерїчеаскъ
преа есте скѣтпѣ, дечї епїскопїле се дп-
пѣдїнарѣ ла онт дппрезпѣ къ мїтрополи-
тѣл, кареле дшї аре сказпѣл дп Kandia.
Патрїархѣл (дпн Константинопол) траце шї
пѣпѣ азтѣлї 250,000 леї тѣрчецїі пе ап.
Песте ачеаста се афлѣ аїчі треїзечї де тѣ-
пѣстїрї днсъ лѣкѣїте де кълѣгѣрї пѣдїні,
а ле кърор мошїї сѣит фоарте дпїнсе.
Афарѣ де ачестеа патриотїче, маі аѣ шї
тѣнѣстїрї стрїеїне дпн Тѣрчіа шї дпн Гречїа
шї анѣмїт чеа дпн тѣнѣтеле Сїнаї мошїї марї
дп ачеастѣ инсѣлѣ. Попїмеа дпн Крета аѣ
ажѣнсе а къдеа дптрѣ о пѣдїїндѣ маі пекре-
зѣтѣ. Інпайнте къ кѣдїва анї с'аѣ пофїт де-
ла мїтрополїтѣл, ка съ деа порѣнкъ спре а
скрїе тавелеле пѣскѣдїлор, тордїлор шї а
кѣнѣпацїлор. Ел днсъ респѣнсе: Ачеаста
есте къ пѣпѣтїндѣ, пентрѣкѣ фоарте пѣдїні
попї шїї скрїе. Тотѣш дп доаѣ дїстрїктѣрї
се афлѣ доаѣ школї, дпнтре каре дп впа
дпвадѣ а четї шї а крїе, іар дп чеаалатѣ
елїпїка, — дп чеа дпн тѣїе вор фї ка ла 150
дп а доа 40 школарї- Кѣтѣрѣ капетѣл авѣ-
лѣї 1837 се афла аїчі вп мїсїонар дпн Аме-
рїка, каре дескїсе о школѣл прїмарѣ, че де
шї нѣ ера къ окї пре вѣпї вѣзѣтѣ де вїде
країѣл, тотѣш фѣ къѣтатѣ де тѣлцї шї а-
стѣлї пѣтѣрѣ ла 100 вїеїдї шї 80 фетїе.